

Egyetememes varázserők

HEGYI ZOLTÁN

Karátson Gábor Kossuth-díjas író, festő, filozófus. Jelenség és arc. Olyan, akivel minden körülmények között legszívesebben azonnal leülne az ember egy teraszra beszélgetni kicsit. Illetve inkább csak őt hallgatni. A Dunáról és Erdély-járásról, Jézusról és a Ji csingről, '56-ról és '57-ről, akvarellekről és őrangyalokról, kicsi és nagy külső-belső körökről. Arról, hogy „az én egyházam az emberiség [...], valamennyi vallás (az ateistákkal együtt), és persze a növények és az állatok is, mert kiterjesztettem rájuk is a dolgot”. Mert ugye erről lenne szó (anti)globálisan, a többi smafu. Így aztán talán még az is, hogy bár volt benne harc, lelkesedés, hit, belebetegedés és belehalás bőven, az elmúlt huszonöt is úgy ment a miszóba, ahogy a Deák Ferenc utcából, sarkán a rendőrkapitánysággal, Fashion Street lett. Csöbörből vödörbe, nem olyan ló hátán, amelyet akartunk, és beszorul a pata, mint mindig, hét- vagy tizenkét évenként. De mi ez ahhoz képest, ahogy Karátson elindul egy mondat elején egy nyomdai problémától, aztán kiköt a végén Pátmosz szigetén, és belefut a kozmikus Krisztusba, elindul a gangról, hogy az amerikai gótikában landoljon, vagy éppen Pestről Setétpatak egyik mellékpatakjához? Nüánsz. Lefordítani a Ji csinget és *Lao-cét*, az a tett. Vagy megírni *A csodálatos kenyérszaporítás* című könyvet, ahol az idő visszapillantó tükör, vagy inkább hátrapillantó, ahogy Boris Vian írja a *Tajtékos* napokban, mert van hová és mire. Családra, történelemre, barátokra, kortársakra és kórképekre, Csíkszentdomokos felőli felkapaszkodásokra, ugyanis Karátson Gábor heteken belül nyolcvanéves lesz, ami persze hihetetlen, tehát megtörtént. A könyv műfaja tisztázatlan, és ez benne a jó, többek között. Naplószerű regény vagy regényszerű napló, csapongás a kultúr- és művészettörténetben, amelyben megjelennek Ki hercegének hexagramjai csakúgy, mint *Rockenbauer Zoltán egy Zlatá Koruna-i kiállításán*. Lenyűgöző filozofikus freskó, bármit jelentsen is ez éppen most. Karátson igazi dunai hajós, nagy ökoharcos és gondolkodó, egy szakemberezésben fuldokló kor csodálatos ellenpontja. Ahogy ő mondja: lehet, hogy szakember nem vagyok, de taoistának attól még taoista vagyok. Naná, vessünk csak egy röpke pillantást Lao-ce egyik jó tanácsára: „Kutass mindenütt, ahol csak lehet / lesznek Varázserőid egyetemesek.”

(Karátson Gábor: *A csodálatos kenyérszaporítás*. Kortárs Kiadó, 2014. Ára: 4500 forint)